

постійному контролю // Уряд. кур'єр. — 2018. — 11 верес. (№ 169). — С. 2. *Йдеться про те, що в Каланчацькому та Чаплинському районах Херсонської області організовано цілодобовий моніторинг екологічної ситуації після викидів заводу "Кримський титан". Крім контролю, підрозділи Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС) цілодобово надають допомогу в перевезенні дітей з с. Каїрка Каланчацького району до оздоровчих таборів Скадовська. Розгорнуто два пункти надання допомоги поблизу контрольних пунктів в'їзду – виїзду "Каланчак" і "Чаплинка" з цілодобовим чергуванням особового складу. Хіміко-радіометрична лабораторія Міжрегіонального центру швидкого реагування в неділю провела хімічну розвідку в центральних частинах сіл Олександрівка та Преображенка. За підсумками експрес-аналізу, небезпечних речовин не виявлено. ДСНС провела дегазацію спеціальною технікою відкритих ділянок та дахів будівель КПВВ "Каланчак" і "Чаплинка" на площі 2,5 га й ділянок автодоріг до населених пунктів Ставки та Каїрка Каланчацького району (оброблено шляхи завдовжки 20 км). Загалом від початку робіт оброблено 194 км автодоріг і 2,5 га території та будівель двох КПВВ. Постійний представник Президента України в Автономній Республіці Крим Борис Бабін заявляє, що моніторинг ситуації у зв'язку з викидом отруйних хімікатів із кислотонакопичувача заводу "Кримський титан" в окупованому Армянську триватиме й надалі. На його думку, нині тему накопичувача російська сторона використовує як елемент інформаційної війни, адже Крим потребує дніпровської води.* Текст:

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/krimskij-titan-manipulyaciya-chi-realna-zagroza/>

77. **Кудрюмов П. Собача радість** / Петро Кудрюмов // Голос України. — 2018. — 12 верес. (№ 170). — Електрон. ресурс. *Указано, що днями в Донецьк з Росії прибув 80-й за ліком гуманітарний конвой. Скрізь, де перебувають незадоволені наявними ладом і владою групи населення,*

виникають внутрішні військові конфлікти, які щедро субсидіює Москва. Раніше російські гроші Україна не брала, але Росія влаштувала так, що нібито їй мимоволі доводиться давати. Для цього вона спочатку відібрала Крим, а потім вторглась і вщент розорила Донбас: знищила заводи й шахти, угробила житло й дороги, а потім від своїх щедрот, як собаці кістку, почала кидати обози з гуманітарною допомогою й відстібати мільйони на дрібні витрати. І віщає у всіх світових ЗМІ, що цим нібито рятує "руський мир". Яка ціна її "порятунку", поки що ніхто не підраховував, але, здається, гуманітарні обози за чотири роки стали російським платникам податків у чималу копійчку. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/307393>

78. Кузан С. Сергій Кузан: "Ми повинні пережити момент становлення нації, а потім можна говорити про мультикультуралізм" : [розмова з волонтером, заст. голови ГО "Вільні люди" Сергієм Кузаном] / Сергій Кузан ; спілкувалася Ганна Чабарай // Шлях перемоги. – 2018. – 12 верес. (№ 37). — С. 3. *Розглянуто питання про здорове патріотичне виховання, подолання радянських традицій і потенціал нового українця.*

79. Куйбіда В. Російсько-українська війна у контексті глобальних тенденцій та геостратегічних цілей світових акторів / Василь Куйбіда // Слово Просвіти. — 2018. — 13 – 19 верес. (№ 35). — С. 2. *Наведено аналіз "Стратегії деокупації і реінтеграції окупованих територій Донбасу на основі Механізму малих кроків", професора Василя Куйбіди. Уже в першому засновку автор відштовхується не від конкретної ситуації, — в усій її цілісній складності, а від імовірності, припущення, що "пси путінського режиму в будь-який момент можуть піти вперед. Ми маємо надію і шанси, що ми повернемо свої окуповані території". Навіть для уважного читача, не кажучи вже про прискіпливого аналітика, очевидно, що цей концепт довільно скомпонований. Передусім тому, що з конкретного явища — міждержавного гібридного конфлікту — еліміновано головного її учасника*

– Російську Федерацію – агресора, що приховується за усіма сепаратистськими образами та діями, і без згоди якого поліцейська реінтеграція в принципі неможлива. Указано на те, що характерною відмінністю сучасної російсько-української війни порівняно з подібними конфліктами 1920-х і 1940-х років століття є те, що ми не самі протистоїмо могутньому євразійському хижаку, на нашому боці більшість держав світу, зокрема і наймогутніша з них – США. На думку автора, якщо ми хочемо мислити в межах реальної політики, то нам потрібно не забивати людям баки вигаданими перспективами швидкого звільнення Донбасу, а готуватись до повномасштабного воєнного конфлікту з нашим історичним ворогом. Готуватись до тривалої і виснажливої боротьби за своє національне існування. Текст: <http://slovoprosvity.org/2018/09/13/rosijsko-ukrajinska-vijna-u-konteksti-globalnyh-tendentsij-ta-heostratehichnyh-tsilej-svitovyh-aktoriv/>

80. **Куш А. Закат ”эры процветания”. Почему у России все меньше денег на войну / Алексей Куш // Деловая столица. — 2018. — 10 сент. (№ 37). — С. 10.** Подано інформацію про економічний стан Російської Федерації (РФ). Акцентовано увагу на тому, що до 2024 року валютні резерви країни вичерпаються і в такій ситуації РФ буде вкрай тяжко вести воєнні дії проти України.

81. **Лабай В. На Тернопільщині будують сім сучасних житлових комплексів для майже 900 військовослужбовців-контрактників / Василь Лабай // Нар. армія. — 2018. — 13 верес. (№ 37). — С. 9.** Йдеться про масштабне будівництво житла для військовослужбовців, яке триває у Тернопільській області. Зазначено, що реалізація цього проекту відбувається в рамках виконання доручення Президента України Петра Порошенка щодо будівництва гуртожитків для Збройних сил України. Одночасно зводять сім приміщень для 875 військовослужбовців у різних куточках області: у Тернополі, Терєбовлі та Чорткові. Текст: <https://doba.te.ua/post/44535>

82. **Лавренюк С. "За вашу і нашу свободу!"** / Сергій Лавренюк // *Голос України*. — 2018. — 14 верес. (№ 172). — Електрон. ресурс. *Йдеться про відкриття на Майдані Незалежності виставки, присвяченої долям тих, хто у 1968 році протестував проти придушення військами Варшавського договору "Празької весни". Перший заступник Голови Верховної Ради України Ірина Геращенко назвала дуже символічним той факт, що цю виставку відкрито саме на Майдані Незалежності, який є сакральним для українців, що виборюють свою свободу, де ми прощаємося з нашими героями, які зупиняють збройну агресію Росії на Донбасі. Також Ірина Геращенко подякувала чеським друзям, зокрема, присутній на відкритті виставки Першому заступнику Голови Сенату парламенту Чеської Республіки Мілуше Горській за підтримку територіальної цілісності і суверенітету України та за жорстку позицію Чехії щодо продовження санкцій проти Російської Федерації. Мілуше Горська у свою чергу зазначила, що події серпня 1968 року дали змогу чехам остаточно зрозуміти, що Радянський Союз не має щодо Чехії жодних добрих намірів, бо вперше таке розуміння прийшло у 1948 році після комуністичного перевороту. Голова Інституту національної пам'яті Володимир В'ятрович зауважив, що ця виставка розповідає не стільки про події "Празької весни", як про тих людей, зокрема, й українців, які зважилися на протест, навіть розуміючи, що їх за це чекає. Голова Комітету Верховної Ради Ганна Гопко висловила думку, що сьогодні надзвичайно важливо засвоїти уроки 1938 і 1969 років, щоб подібні події більше не повторилися.*
Текст: <http://www.golos.com.ua/article/307507>

83. **Машовець К. Брататися через піар, шантаж і диверсії** / Костянтин Машовець // *Нар. армія*. — 2018. — 6 верес. (№ 36). — С. 12-13. *Висвітлено ситуацію, пов'язану із продовженням і активізацією Російською Федерацією гібридної агресії проти України у зв'язку із початком чергового політичного сезону в Україні та стартом передвиборчої кампанії. Зазначено, що Кремль готується розгорнути*

найближчим часом потужну інформаційну кампанію. Головний лейтмотив – "братські народи" й "необхідність відновлення дружніх українсько-російських відносин" (у кризі яких нібито винна українська влада). Текст: <http://na.mil.gov.ua/files/pdf/5568-%2806-09-2018%29.pdf>

84. **Машовець К. Як артилерією вплинути на передвиборні перегони** / Костянтин Машовець // Нар. армія. — 2018. — 13 верес. (№ 37). — С. 14. *Висвітлено політику Кремля, пов'язану зі спробами вплинути на позачергові вибори в окупованих територіях Донбасу та президентсько-парламентські вибори в Україні. Розглянуто комплексні стратегії, що використовує Російська Федерація (РФ) у досягненні мети: відновлення всебічного контролю над територією і всіма ресурсами України (людськими, природними, географічними). Наголошено, що кремлівська "стратегія поглинання" України поєднує політичні, військові, фінансово-ресурсні, соціальні, інформаційно-психологічні і навіть кримінально-корупційні чинники. Зазначено, що "агресор на перший план у своїй методології напередодні старту президентсько-парламентських перегонів в Україні вимушено висунув внутрішньополітичний чинник, намагаючись привести до влади своїх "слухняних" колаборантів". Що стосується виборів у самопроголошених "ДНР" та "ЛНР", стає зрозуміло, що РФ жадає "запхати шматок захопленого і пограбованого Донбасу назад у лоно України. Але виключно як такого собі троянського коня".* Текст: <http://na.mil.gov.ua/files/pdf/5569-%2813-09-2018%29.pdf>

85. **Ми готові передати 36 громадян РФ, засуджених за тероризм, в обмін на звільнення українців** // Голос України. — 2018. — 15 верес. (№ 173). — Електрон. ресурс. *Йдеться про зустріч Першого заступника Голови Верховної Ради України Ірини Геращенко з помічником Генерального секретаря НАТО з політичних питань та політики безпеки, послом Алехандро Альваргонсалесом, що відбулася 13 вересня. Ірина Геращенко подякувала за постійну підтримку НАТО, яка надається Україні з метою впровадження реформ в усіх сферах, зокрема у сфері*

національної безпеки та оборони. Вона повідомила, що Україна залишається відданою євроатлантичному курсу, та поінформувала, що наступного тижня заплановано розглянути проект закону "Про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору)" (№ 9037 від 3 вересня 2018 р.), який передбачає закріплення курсу на євроатлантичну інтеграцію на конституційному рівні. Перший заступник Голови Верховної Ради висловила вдячність Алехандро Альваргонсалесу за фахову допомогу експертів НАТО в напрацюванні Закону України "Про національну безпеку України", ухваленого 21 червня цього року. Особливу увагу на зустрічі приділено проблемі звільнення незаконно утримуваних громадян України на окупованих територіях України та в Російській Федерації. Своєю чергою, помічник Генерального секретаря НАТО з політичних питань та політики безпеки посол Алехандро Альваргонсалес зауважив, що Альянс підтримуватиме реформи України, спрямовані наближення до НАТО. Алехандро Альваргонсалеса також було поінформовано про важливість припинення блокування засідань Комісії Україна – НАТО з боку Угорщини задля поглиблення політичного діалогу та розширення практичної співпраці між Україною та Альянсом. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/307570>

86. **Ми не питатимемо у країни-агресора дозволу щодо нашої європейської і євроатлантичної інтеграції** // Нар. армія. — 2018. — 13 верес. (№ 37). — С. 2. Подано коментарі Президента України Петра Порошенка, висвітлені на сторінці у Facebook стосовно курсу України до НАТО. Президент наголосив, що "більшість українців підтримують рух до НАТО, оскільки Північноатлантичний альянс виявився єдиним ефективним інструментом гарантування національної безпеки".

87. **Мирошниченко А. Торговля на крові** / Антонина Мирошниченко // Вечер. вести. — 2018. — 10 – 16 сент. (№ 36). — С. 6.

Йдеться про те, що, за даними державної служби статистики, найбільшим торговим партнером України досі лишається Росія. Друге місце посідає Білорусь. З європейських країн найбільшими торговельними партнерами країни є Туреччина, Польща, Німеччина, Нідерланди, Угорщина, Італія й Іспанія. За 2017 рік збільшився як експорт українських товарів у РФ, так і імпорт російської продукції в Україну. Зокрема, за минулий рік експорт до Росії збільшився на 9,6 %, а імпорт з неї – на 39,9 % у порівнянні з 2016 р. У цілому Україна купила російських товарів на 3267,5 млн дол. більше, ніж продала своїх. Так, експорт становив 3,9 млрд дол., а імпорт – 7,2 млрд дол. У 2018 р. імпорт товарів з Росії збільшився на 25,1 % і склав 4,4 млрд дол. При цьому експорт з України в РФ за 7 місяців 2018 року скоротився на 8,3 % у порівнянні з аналогічним періодом минулого року і становить 1,8 млрд доларів США, що в загальній структурі експорту становить 7,3 %. Верховний головнокомандувач, Президент України Петро Порошенко ніколи чітко не висловлював свою позицію щодо торгівлі з РФ, хоч час від часу близькі до нього концерни змушені були визнавати факт співпраці з агресором. Текст: <https://gazetavv.com/news/ukraine/1536585782-i-voyuem-i-torguem-strana-agressor-po-prezhnemu-samyu-krupnyy.html>

88. Міжнародні організації повинні зайняти активнішу позицію щодо звільнення заручників // *Голос України. — 2018. — 13 верес. (№ 171). — Електрон. ресурс. Перший заступник Голови Верховної Ради, Уповноважений Президента з питань мирного врегулювання ситуації на Донбасі Ірина Геращенко, коментуючи поїздку на Донбас координатора від ОБСЄ в мінській гуманітарній групі, Посла Тоні Фріша, на своїй сторінці у Фейсбуці написала, що міжнародні організації повинні зайняти активнішу позицію щодо звільнення заручників. За словами І. Геращенко, українська сторона "продемонструвала повну відкритість". Послу Фрішу надали можливість зустрітися із засудженими за важкі злочини проти суверенітету і*

територіальної цілісності. Зустрічі відбулися у форматі тет-а-тет, як і раніше, згідно зі стандартами Міжнародного комітету Червоного Хреста. Посол зміг не лише поспілкуватися із засудженими, а й проінспектувати умови утримання, побував у кількох пенітенціарних закладах. Проте народний депутат повідомила, що на окупованих територіях Посол Фріш зміг зустрітися лише з кількома військовими з того першочергового списку, який йому подали з вимогою відвідати і підтримати українських хлопців. Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/307469>

89. На Донбасі потрібне розгортання миротворчої місії ООН // Голос України. — 2018. — 15 верес. (№ 173). — Електрон. ресурс. *Йдеться про зустріч Першого заступника Голови Верховної Ради України Ірини Геращенко з Першим заступником Голови Сенату Парламенту Чеської Республіки Мілуше Горскою, на якій обговорено широке коло питань двосторонньої співпраці, зокрема в галузі культури, освіти та гуманітарної взаємодії. Перший заступник Голови Верховної Ради висловила вдячність за послідовну і солідарну підтримку України Чеською Республікою державного суверенітету та територіальної цілісності України і продовження санкцій проти Російської Федерації. Інформуючи про роботу гуманітарної підгрупи ТКГ у Мінську, Ірина Геращенко наголосила, що питання звільнення заручників, які утримуються на тимчасово окупованих територіях України, залишається заблокованим через позицію російської сторони. При цьому вона зазначила, що міжнародні організації не мають доступу до окупованого Криму та Донбасу, де систематично фіксуються порушення прав та свобод громадян України. За словами Ірини Геращенко, 70 українців та представників кримськотатарського народу незаконно утримуються виключно за проукраїнську позицію, до них застосовують методи фізичного та психологічного насильства. Мілуше Горска запевнила у подальшій підтримці України у боротьбі за відновлення територіальної*

цілісності, а також відзначила важливість активізації міжпарламентського діалогу. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/307572>

90. **Николаенко А. "Мы закрепим внеблоковый статус Украины"** / Андрей Николаенко // КП в Украине. — 2018. — 6–13 сент. (№ 129/36). — С. 8. *Голова партії "Основа" Андрій Ніколаєнко розповів, як його команда планує досягти розумного компромісу із зарубіжними країнами та як принесе мир в Україну. Особливу увагу приділено питанням позаблокового статусу України. Лідер партії вважає, що Верховна Рада ухвалила антинародне рішення, проголосувавши за включення членства України в НАТО у перелік фундаментальних питань національної безпеки. А. Ніколаєнко наголосив, що його партія виступає за проведення всеукраїнського референдуму з визначення волевиявлення народу у питанні союзників і для закріплення позаблокового статусу.* Текст: <https://kp.ua/politics/617591-my-zakrepym-vneblokovyi-status-ukrayny>

91. **Парламент посилив соціальний захист військовослужбовців і надав жінкам право проходити військову службу на рівних засадах із чоловіками** // Нар. армія. — 2018. — 13 верес. (№ 37). — С. 2. *Йдеться про ухвалення Верховною Радою України на початку роботи дев'ятої сесії Закону "Про внесення змін до деяких законів України щодо підвищення соціального захисту військовослужбовців". Зокрема цим документом внесено зміни до законів України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" та "Про військовий обов'язок та військову службу", згідно з якими одноразову грошову допомогу призначатимуть у разі смерті колишнього військовослужбовця протягом року після його звільнення з військової служби, якщо смерть настала внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, пов'язаних із виконанням обов'язків військової служби. Також парламент ухвалив Закон "Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків під час проходження військової служби у Збройних Силах*

України та інших військових формуваннях”. Подано коментарі народного депутата України Дмитра Тимчука щодо окремих положень ухвалених законів

92. Передали солдатам на передові позиції питну воду // Голос України. — 2018. — 14 верес. (№ 172). — Електрон. ресурс. *Зазначено, що за дорученням народного депутата, керівника Донецької територіальної організації партії “Блок Петра Порошенка “Солідарність” Артура Герасимова партійці передали до військової частини в Торецьку півтори тонни питної води. Вони закупили воду на підприємстві, яке займається її очищенням, та передали солдатам на передові позиції півтори тисячі літрів питної води, адже через спекотну погоду в бійців виникла проблема з водою, особливо гостро стояло питання про забезпечення нею для приготування їжі, бо водопровідна вода в Торецьку дуже брудна.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/307506>

93. Перший тиждень дев'ятої сесії був динамічним, напруженим, ефективним і результативним // Голос України. — 2018. — 11 верес. (№ 169). — Електрон. ресурс. *Йдеться про перший пленарний тиждень нової дев'ятої сесії Верховної Ради України, на якому ухвалено 29 позитивних рішень (із них 23 закони – в цілому). Серед найбільш знакових ухвалених питань Голова Верховної Ради України Андрій Парубій назвав закон, який передбачає зміни до військового статуту і введення привітання “Слава Україні! – Героям Слава!” для військових, а також уведення привітання “пане”, “за старою українською, ще УНРівською традицією”. Цей документ був ухвалений у першому читанні, але, на думку голови парламенту, “немає жодних сумнівів, що у найближчий час він буде пухвалений у цілому”. Серед знакових законів з питань безпеки Голова Верховної Ради назвав також документ, який встановлює кримінальну відповідальність за незаконний перетин кордону. Андрій Парубій зауважив, що “новий політичний сезон обіцяє бути бурхливим, він проходить напередодні виборів Президента і Верховної Ради України”.*

Голова парламенту ланує наступного пленарного тижня запропонувати для розгляду у Верховній Раді України питання змін до Конституції і введення в тіло Конституції зобов'язань із зовнішнього вектора України на євроатлантичний простір: вступ в ЄС і вступ до НАТО. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/307360>

94. **”Після ухвалення рішення про надання Томосу про автокефалію Української Православної Церкви США підтримають це рішення”, – Посол з особливих доручень Держдепартаменту США Сем Браунбек під час зустрічі з Головою Верховної Ради Андрієм Парубієм** // Голос України. — 2018. — 13 верес. (№ 171). — Електрон. ресурс. *Йдеться про зустріч Голови Верховної Ради України Андрія Парубія з Послом з особливих доручень з міжнародних питань релігійної свободи Державного Департаменту США Семом Браунбеком, яка відбулася 12 вересня 2018 р. Андрій Парубій подякував за підтримку США у багатьох сферах у дуже важкий для країни час, коли Україні доводиться захищати незалежність зі зброєю в руках. Також Андрій Парубій подякував за увагу до проблеми надання Україні томосу про автокефалію Української помісної православної церкви. Голова Верховної Ради висловив переконання, що це ”одне з ключових питань буття України”. За його словами, гібридна війна Путіна має багато складників, де мілітарний складник важливий, але інформаційний і гуманітарний – не менш важливі, і він використовує ці сфери ефективно і небезпечно, тому створення автокефальної Української православної церкви – це питання не тільки релігійне, а й національної безпеки. Своєю чергою Посол з особливих доручень з міжнародних питань релігійної свободи Державного Департаменту США зазначив, що перед Україною стоїть велике завдання – питання автокефалії Української помісної православної церкви. Сем Браунбек наголосив на тому, що на етапі ухвалення рішення про надання томосу про автокефалію Української православної церкви США не втручаються, але, коли таке рішення буде ухвалено, то підтримає його, і*

навіть готова допомогти в імплементації. Текст:
<http://www.golos.com.ua/article/307468>

95. Розвіддані забезпечують міць усього війська : робоча поїздка міністра оборони Степана Полторака в зону проведення операції Об'єднаних сил збіглася з професійними святами військових розвідників і танкістів // Уряд. кур'єр. — 2018. — 11 верес. (№ 169). — С. 2. *Йдеться про робочу поїздку міністра оборони Степана Полторака в зону проведення операції Об'єднаних сил, яка збіглася в часі з професійними святами військових розвідників і танкістів. Міністр оборони заявив, що для нього велика честь привітати військовослужбовців, які несуть службу в розвідувальних і танкових підрозділах та виконують завдання в зоні операції Об'єднаних сил, і нагородив 56 військовослужбовців відомчими нагородами, відзнаками й цінними подарунками. За словами Степана Полторака, у розвідників з'явилися можливості технічної розвідки, а тих, які щодня йдуть на виконання бойових завдань, забезпечено новим сучасним обладнанням для підтвердження та уточнення розвідданих.* Текст:

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/rozviddani-zabezpechuyut-mic-usogo-vijska/>

96. Серпухов О. Понад третина курсантів-танкістів мають бойовий досвід / Олександр Серпухов ; розмовляв Олександр Шульман // Народна армія. — 2018. — 6 верес. (№ 36). — С. 10. *Йдеться про Харківський Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (НТУ "ХПІ"), який уже другий навчальний рік починає як повноцінний вищий навчальний заклад (ВНЗ). Про те, що вдалося зробити за рік і як готують офіцерів-танкістів розповів начальник інституту полковник Олександр Серпухов.* Текст: <http://www.mil.gov.ua/news/2018/09/10/ponad-tretina-kursantiv-tankistiv-mayut-bojovij-dosvid/>

97. Силкін Є. "Шторм-2018" / Євгеній Силкін // Нар. армія. — 2018. — 6 верес. (№ 36). — С. 12-13. *Йдеться про спільні командно-*

штабні навчання "Шторм-2018", що завершилися на Півдні України. До маневрів під керівництвом Генерального штабу Збройних сил України (ЗСУ), окрім українських Військово-Морських сил, залучались підрозділи Сухопутних військ, Повітряних сил, Сил спеціальних операцій ЗСУ, Державної прикордонної служби України, Національної гвардії України та Державної служби спеціального транспорту Морської Охорони України.

Текст: <http://www.mil.gov.ua/news/2018/09/06/na-pivdni-ukraini-zavershilis-spilni-komandno-shtabni-navchannya-shtorm-2018/>

98. **Степанчук І. "Ми чітко визначили відповідальність Росії за конфлікт" : США наголошують, що вибори на окупованому Донбасі неможливі** / Інна Степанчук // Україна молода. — 2018. — 14-15 верес. (№ 100). — С. 5. *Наведено матеріали інтерв'ю "Німецькій хвилі" з спеціальним представником Держдепартаменту США з питань України Куртом Волкером. Напередодні візиту до Києва пан Волкер повідомив на своїй сторінці у "Твіттері" про те, що "цього тижня я їду в Київ для проведення зустрічей, спрямованих на забезпечення миру в Україні". У планах дипломата також виступ із доповіддю на щорічній конференції "Ялтинська європейська стратегія" в столиці України 13–15 вересня 2018 року.* Текст: <http://umoloda.kiev.ua/number/3360/2006/126420/>

99. **Ступак І. Перегони броньованих велетнів** / Іван Ступак // Нар. армія. — 2018. — 6 верес. (№ 36). — С. 11. *Йдеться про військові змагання з танкового біатлону, що відбулись на Чернігівщині, на полігоні 1-ї танкової бригади оперативного командування "Північ" Сухопутних військ Збройних сил України. Умови змагань на визначення найкращого танкового взводу ЗС України віднині максимально наближені до тих, з якими українські танкісти зіткнулися під час Міжнародних змагань НАТО Strong Europe Tank Challenge-2018. Зазначено, що у змаганнях беруть участь тільки штатні екіпажі на штатній бойовій техніці. Майже всі машини побували в районі операції Об'єднаних сил (ООС).* Текст: <https://milnavigator.tv/peregony-bronovanyh-veletniv/>

100. **Тереверко О. Генерал Алмазов присвятив життя боротьбі за незалежність України** / Олександр Тереверко // Нар. армія. — 2018. — 13 верес. (№ 37). — С. 18. *Подано інформацію про указ Президента України Петра Порошенка від 23 серпня 2018 року щодо присвоєння 406-й окремій артилерійській бригаді ім'я генерал-хорунжого армії УНР Олексі Алмазова. Зазначено, що новий прапор командирові частини полковнику Андрію Шубіну Верховний Головнокомандувач вручив 24 серпня у Києві під час урочистостей до Дня незалежності. Відтепер артилеристи Військово-Морських сил Збройних сил України гордо називають себе алмазовцями. Висвітлено біографію та бойовий шлях генерала Олексі Алмазова.* Текст: <http://na.mil.gov.ua/files/pdf/5569-%2813-09-2018%29.pdf>

101. **Тереверко О. "Растішка", який не припиняє зростати** / Олександр Тереверко // Нар. армія. — 2018. — 6 верес. (№ 36). — С. 7. *Йдеться про молодого військового лікаря Антона Шевчука із позивним "Растішка", який після київського Євромайдану пішов добровольцем на фронт і за три роки війни встиг узяти участь у створенні медичної служби 25-го БТРО "Київська Русь", урятував чимало побратимів, очолюючи медичну роту 59-ї бригади та евакуаційно-сортове відділення. Зазначено, що А. Шевчук став одним із героїв документального фільму режисера Ярослава Пілунського "Перша сотня". Напередодні Дня незалежності України Антонові Шевчуку присвоєно звійськове звання "капітан медичної служби". Сьогодні він слухач української військово-медичної академії.* Текст: <https://milnavigator.tv/rastishka-yakyj-ne-prypynyaye-zrostaty/>

102. **Торба В. Що українці знають про НАТО?** / Валентин Торба // День. — 2018. — 12 верес. (№ 163). — С. 4. *Подано інформацію про прес-конференцію Фонду "Демократичні ініціативи" імені Ілька Кучеріва за сприяння Громадської ради при МЗС України на тему "Що українці думають і знають про НАТО?". Зазначено, що на зустрічі був представлений досить розлогий статистичний аналіз настроїв наших*

громадян щодо можливого вступу України в НАТО. Текст: <https://day.kyiv.ua/ru/article/podrobnosti/chto-ukraincy-znayut-o-nato>

103. **Требор И. "Выборы" и обиды / Илья Требор // Сегодня. — 2018. — 14 – 16 сент. (№ 166). — С. 3.** Проаналізовано тижневі політичні події, серед яких визначення "парламентами" самопроголошених "ДНР" та "ЛНР" дати позачергових виборів, запланованих на 11 листопада 2018 року, необхідність у яких виникла після вбивства лідера незаконних територіальних утворень Олександра Захарченка. Висвітлено позицію Міністерства закордонних справ України та зарубіжних офіційних інституцій в якій засуджуються наміри проведення нелігитимних виборів.

104. **Требор И. Один день парламента: новые области и гарант / Илья Требор // Сегодня. — 2018. — 18 сент. (№ 168). — С. 2.** Висвітлено плани Верховної Ради України на пленарний тиждень – з 18 до 21 вересня – дев'ятої сесії. Коментуючи заплановану законодавчу роботу на Погоджувальній Раді керівників комітетів і фракцій, Голова Верховної Ради України Андрій Парубій наголосив на необхідності ухвалення змін до Конституції. Йдеться про законодавчі акти, що передбачають: закріплення курсу України в НАТО та ЄС, відміну норм про депутатську недоторканість, перейменування двох областей (Дніпропетровської на Сичеславську та Кіровоградської – на Кропивницьку). Також спікер Парламенту повідомив про необхідність оновлення Центральної виборчої комісії та призначення суддів Конституційного суду. Наголошено, що на 20 вересня заплановано виступ у Парламенті зі щорічним посланням Президента України Петра Порошенка. Наведено думку народного депутата України, лідера фракції "Блок Петра Порошенка" Артура Герасимова щодо першочергового завдання – ухвалення змін, пов'язаних з ЄС та НАТО. Текст: <https://kp.ua/politics/617907-narodnykh-deputatov-ozhydaet-udarnyi-chetverh-poslanye-prezydenta-kurs-na-nato-y-obnovlenye-tsyk>

105. **Требор И. Рокировка на Донбассе** / Илья Требор // *Сегодня*. — 2018. — 13 сент. (№ 165). — С. 2. Проаналізовано ситуацію, пов'язану із можливими виборами на окупованих територіях Донбасу – у самопроголошених "ДНР" та "ЛНР". Зазначено, що ініціатива радника Президента Росії Владислава Суркова, "архітектора конфлікту на Сході України" щодо проведення вибрів була підтримана "парламентами" "ДНР" та "ЛНР" після вбивства "глави ДНР" Олександра Захарченка 31 серпня 2018 р. Надано оцінку Міністерства закордонних справ України намірів самопроголошених республік провести фейкові вибори. Європейський Союз, у свою чергу, закликає Російську Федерацію відмінити вибори, бо вони "суперечать духу і букві Мінських угод". США також зробили відповідну заяву. Подано думки українських експертів, в яких, зокрема, наголошено, що "Росія розробляє схему, як повернути Донбас в Україну із власною політичною системою".

106. **"Український Донбас" розширив коло читачів** // Уряд. кур'єр. — 2018. — 13 верес. (№ 171). — С. 2. Йдеться про те, що в Краматорську презентовано оновлену газету "Український Донбас" – спецвипуск газети "Народна армія". Зазначено, що з жовтня 2014 року по квітень 2018-го в зоні проведення антитерористичної операції (АТО) виходив щотижневий спеціальний випуск "Український Донбас", адже після початку проведення АТО пріоритетною була і залишається необхідність інформаційного посилення й донесення правдивої інформації до мирних жителів Донецької та Луганської областей. Газета мала попит серед місцевого населення, завдячуючи об'єктивності висвітлення подій у зоні АТО та спростуванню фейкових повідомлень терористичних організацій "ЛНР" і "ДНР", у російських ЗМІ. З початком операції Об'єднаних сил колектив "Народної армії" продовжив випуск газети "Український Донбас". Основну увагу на сторінках приділено новинам уряду й регіону, відновленню інфраструктури населених пунктів, взаємодії українських військових та місцевого населення, є вичерпна інформація для

переселенців. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/news/ukrayinskij-donbas-rozshiryuye-kolo-chitachiv/>

107. **Хмельовський В.** **”Питання про вихід із Криму переді мною не стояло ...”** / Василь Хмельовський // Нар. армія. — 2018. — 13 верес. (№ 37). — С. 1, 7. *Йдеться про повернення до війська полковника Михайла Лампіка, у минулому члена елітної пілотажної групи ”Українські соколи”, а нині начальника школи льотчиків-випробувачів Державного науково-дослідного інституту випробувань і сертифікації озброєння та військової техніки Збройних сил України. Наведено думки М. Лампіка щодо російської анексії Криму, причин значних втрат українських військових у російсько-українському збройному конфлікті на Донбасі.* Текст: <https://milnavigator.tv/pytannya-pro-vyhid-iz-krymu-peredi-mnoyu-ne-stoyal/>

108. **Чепурко В.** **Дружить с Россией осталось пол года** / Валерия Чепурко // КП в Украине. — 2018. — 18 сент. (№ 135). — С. 4. *Йдеться про підписання Президентом України Петром Порошенком указу, який вводить у дію рішення РНБО щодо припинення дії ”Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією”, підписаного Президентом України Леонідом Кучмою та Президентом Росії Борисом Єльциним 31 травня 1997 року і ратифікованого у січні 1998 року. Експерти зазначають, що Україна дотримується норми, яка зобов’язує повідомити іншу сторону про розторгнення договору за півроку до закінчення дії документу. Наголошено, що у 2014 році договір діяв, але Росія грубо його порушила анексією Криму та вторгненням у Донбас. Україна чотири роки чекає на відповідь Росії на вимогу України стосовно повернення кордонів. Де-факто договір вже не діє, а де-юре – втратить чинність через півроку.* Текст: <https://kp.ua/politics/617975-druzhyt-s-rossyei-ostalos-polhoda>

109. **Шевчук Ю.** **Виклики у державі потребують спільного плану дій парламенту та уряду** / Юліана Шевчук // Голос України. — 2018. — 12 верес. (№ 170). — Електрон. ресурс. *Йдеться про форум*

”Повна мобілізація: спільний план дій”, в якому взяли участь Голова Верховної Ради України Андрій Парубій та Прем’єр-міністр України Володимир Гройсман. Форум відбувся з ініціативи Реанімаційного пакета реформ, Центру демократії та верховенства права за підтримки Швеції. У форумі взяли участь також представники Верховної Ради та Кабінету Міністрів України, громадськості та бізнесу, міжнародні партнери. На форумі обговорили, якими мають бути співпраця та комплексна законодавча робота уряду та парламенту впродовж нової дев’ятої сесії Верховної Ради, як із наближенням виборчої кампанії уникнути голослівного популізму, а також які законопроекти є першочерговими. Голова Верховної Ради України Андрій Парубій зазначив, що пріоритетами на нову парламентську сесію є питання національної безпеки, виборча реформа, закон про мови, децентралізація, реформа парламенту, скасування депутатської недоторканності, продовження судової реформи та реформування правоохоронних органів. Окреслюючи ключові плани на новий політичний сезон та дев’яту парламентську сесію, Голова Верховної Ради наголосив, що питання номер один – це питання національної безпеки, яке є спільним на порядку денному і уряду, і парламенту. Особливої уваги, на його думку, потребує питання інформаційної безпеки, адже в гібридній війні інформаційний складник є важливим на порядку денному. Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/307412>

110. **Юрченко М. Геополітика диктує невблаганні умови :** наступного року на потреби сектору безпеки і оборони спрямують понад 5% ВВП / Михайло Юрченко // Уряд. кур’єр. — 2018. — 8 верес. (№ 168). — С. 2. Зазначено, що Президент України Петро Порошенко поставив перед Радою національної безпеки та оборони (РНБО) завдання, щоб цього року до держбюджету було закладено стільки, як і 2018, та за фактом ці витрати становитимуть не менш як 5,3 % ВВП. Серед пріоритетів Президент назвав забезпечення війська надійною зброєю. А Прем’єр-

міністр Володимир Гройсман зауважив, що надати кошти навіть за умов високого боргового навантаження на бюджет – це лише половина справи. Завдання розпорядників коштів – ефективно використати їх. Як і обіцяв Петро Порошенко на зустрічі з дипломатами, найближчим часом, а саме до 30 вересня цього року, Російську Федерацію буде поінформовано нотою Міністерства закордонних справ про припинення чинності Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією від 1997 року. Це стосується договорів про газ і надійності постачальника, умов компенсації за виграній нами Стокгольмський арбітраж, інших договорів, починаючи від міжнародно визнаних кордонів України і закінчуючи договорами зі словами, які сьогодні звучать просто як брутальна насмішка над міжнародним правом: ”договір про дружбу, співробітництво та партнерство”. Текст:

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/geopolitika-diktuye-nevblaganni-umovi/>

111. Юрченко М. Зміст нашого цивілізаційного поступу залишається незмінним / Михайло Юрченко // Урядовий кур’єр. — 2018. — 15 верес. (№ 173). — С. 2. *Йдеться про XV щорічну конференцію YES – Ялтинської економічної стратегії, яка зі зрозумілих причин вже вкотре відбувається у столиці України. У своєму виступі на конференції Петро Порошенко по полічках розклав геополітичну ситуацію, її витоки і ймовірні варіанти розвитку подій у найближчій перспективі. За його словами, рухові до Європи сприяють і глибокі політико-культурні та ментальні відмінності між Україною та Росією. Ось чому Україні треба остаточно розмежуватися з імперією, вийти нарешті зі сфери російського впливу. І на цьому шляху країна один за одним скидає імперські ланцюги, якими Москва намагається прикувати її до колоніального минулого. Імперська свистопляска, яка триває в Москві, – від телеканалів і закінчуючи абсолютно нецерковними висловлюваннями їхніх церковних ієрархів – свідчить про правильність українського шляху. Президент наголосив, що з наданням томосу розсипається, мов картковий будиночок,*

концепція третього Риму як найдавнішої заявки Москви на світову гегемонію у сфері релігії, бо нині саме в Україні вирішується майбутнє світового православ'я. Так само й зміни до Конституції покликані закріпити європейські та євроатлантичні прагнення нашого народу, визначають намір назавжди попроситися з Москвою. Це не лише прагнення зайвий раз помахати рукою Москві, це й меседж нашим західним партнерам. Не тільки НАТО дасть Україні гарантії безпеки, але й Україна істотно зміцнить східний натовський фланг. Та й набутий українцями у протистоянні з армією РФ досвід не буде зайвим для західних партнерів. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/zmist-nashogo-civilizacijnogo-postupu-zalishayetsy/>

112. **Яцик А. "Спека-2018" перевірить готовність резерву / Андрій Яцик // Нар. армія. — 2018. — 13 верес. (№ 37). — С. 11.** *Йдеться про навчання оперативного резерву першої' черги Повітряних Сил Збройних сил України (ЗСУ), які розпочнуться наприкінці вересня 2018 року. Зазначено, що службу у військовому резерві ЗСУ запровадили у 2006 році. Тоді інститут резервістів діяв на добровільній основі. Кардинально переглянути питання змусила російська гібридна агресія проти України. У 2015 році з огляду на ситуацію в тимчасово окупованому Криму та на Донбасі, Верховна Рада, з ініціативи Президента України Петра Порошенка, ухвалила зміни до Закону "Про військовий обов'язок і військову службу". Відтак розпочалася робота зі створення оперативного резерву першої черги, який у разі загострення ситуації на фронті за найкоротший час має забезпечити потребу ЗСУ у кваліфікованих фахівцях з-поміж звільнених із військової служби осіб, які мають реальний бойовий досвід.* Текст: <http://na.mil.gov.ua/files/pdf/5569-%2813-09-2018%29.pdf>

Захист цивільного населення під час збройного конфлікту

Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

113. **Жити всупереч: проблеми цивільного населення під час війни на Донбасі** : [Є. Бардяк та ін. ; за заг. ред. А. Боднар, С. Шлегеля]. — Київ : Фенікс, 2018. — 206, [1] с. : іл. — (Проект "Уповноваження громадського суспільства для трансформації культури пам'яті – ненасильницькі шляхи вирішення жорстокого минулого Донбасу"). — **Шифр зберігання в Бібліотеці: B357058.** Дослідження спрямовано на висвітлення проблем, з якими стикається цивільне населення внаслідок збройного конфлікту на Сході України. Це насамперед проблеми, що стали наслідком обстрілів міст, селищ та сіл, розміщення військової техніки у зонах проживання цивільного населення, та надання медичної допомоги пообіч лінії розмежування. У збірці звітів проаналізовано національне законодавство та міжнародно-правові норми, вплив конфлікту на рівень життя жителів Донбасу. Напрацьовано рекомендації для відповідальних установ, організацій та інструкцій, які вповноважені вплинути на зазначен у звітах проблеми.

114. **Особливості реалізації виборчих прав внутрішньо переміщених осіб та їх законодавче забезпечення** : [зб. матеріалів аналіт. наук.-практ. дослідж., доп. і виступів укр. експертів і науковців] / Ін-т законодавства Верхов. Ради України, Європ. Коміс. "За демократію через право" ; [упоряд.: А. Санченко, С. Ткаченко]. — Київ : Фенікс, 2018. — 159 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A787654** Збірник містить матеріали аналітичного науково-практичного дослідження, доповідей і виступів українських експертів і науковців, що здійснені та представлені у рамках спільного проекту Інституту законодавства Верховної Ради України та Європейської Комісії Ради Європи «За демократію через право» «Особливості реалізації виборчих прав внутрішньо переміщених осіб та їх законодавче забезпечення», а також тексти відповідних законопроектів, зареєстрованих у Верховній Раді України.

Статті з періодичних видань

115. **Баранов В.** **”З радіоперехватів ми знали, що нам протистоять російські арміїці ...”** / Віталій Баранов ; спілкувався Сергій Зятьєв // Слово Просвіти. — 2018. — 13 – 19 верес. (№ 35). — С. 3. *Наведено інтерв'ю з кадровим військовим, підполковником Віталієм Барановим, який влітку 2014 р., полишивши всі свої справи, придбав військову амуніцію і пішов захищати Україну. Зі своїм підрозділом він бував у найгарячіших точках Донбасу – Пісках, Авдіївці, Водяному, Опитному, Донецькому аеропорту, які стали символами героїзму українських солдатів і їхньої трагедії.* Текст: <http://slovoprosvity.org/2018/09/13/z-radioperehvativ-my-znaly-scho-nam-protystoyat-rosijski-armijtsi/>

116. **Василенко О.** **Олег Сенцов склав заповіт** / Олександра Василенко // Газета по-українськи. — 2018. — 14 верес. (№ 70). — С. 1, 4. *Подано інформацію, що Олег Сенцов склав заповіт на користь своєї подруги, ім'я якої планує поки залишити в таємниці. Він просить, щоб у разі його смерті цій подрузі передали роботу над його незакінченими фільмами і сценаріями, гонорари віддали дітям (у Олега Сенцова двоє дітей – 16-річна Аліна та Владислав, 13 років). Зазначено, що 12 вересня 2018 року Європейська народна партія номінувала Сенцова на здобуття премії Андрія Сахарова. Нагорода за свободу думки є щорічною відзнакою Європейського парламенту.* Текст: https://gazeta.ua/articles/politics-newspaper/_oleg-sencov-sklav-zapovit/858893

117. **Василенко О.** **У Парижі голодують на підтримку Олега Сенцова** / Олександра Василенко // Газета по-українськи. — 2018. — 18 верес. (№ 71). — С. 1, 3. *Подано інформацію, що 14 вересня 2018 року в Парижі розпочалася акція на підтримку українського політв'язня Олега Сенцова. Відомі митці й політики голодують перед посольством Росії у Франції, вимагаючи звільнення режисера, змінюють один одного щодоби. Зазначено, що 17 вересня 2018 року Український культурний фонд виділив*

1,9 млн грн. на постановку п'єси Олега Сенцова "Номери". Це половина необхідної суми – решту сплатять міжнародні партнери. Також зазначено, що 14 вересня українського політв'язня Володимира Балуха побили в сімферопольському слідчому ізоляторі, він голодує 188 днів.

Текст: <https://gazeta.ua/articles/politics-newspaper/u-parizhi-goloduyut-na-pidtrimku-olega-sencova/859518>

118. Воронцов П. На порядку денному – здоров'я захисників / Павло Воронцов // Голос України. — 2018. — 12 верес. (№ 170). — Електрон. ресурс. *Йдеться про те, що на нараді з питань підтримки учасників АТО та членів їх сімей обговорили проблеми зі здоров'ям медика батальйону "Айдар" Катерини Стандартюк, адже вона страждає на розсіяний склероз, і для стабілізації здоров'я їй необхідний препарат Окревус. Одна його ампула коштує понад 200 тис. гривень, а їх на сьогодні потрібно шість. Таких коштів, зрозуміло, родина не має, а через те, що ліки не внесені до переліку препаратів, які можна купувати за бюджетні кошти, місцева влада також не може їх придбати. Заступник голови Луганської ОДА Юрій Клименко запевнив, що ця проблема не залишиться поза увагою. Крім цього, під час наради порушено питання щодо пільгових рецептів для учасників бойових дій. Річ у тім, що розподіл коштів для них відбувається разом з іншими категоріями населення. Тому деяким громадянам грошей на лікування не вистачає. Тож запропоновано виділити учасників АТО в окрему категорію населення для отримання власного фінансування. З цією пропозицією Луганська ОДА має намір звернутися до уряду. Приділено увагу на нараді також і проблемам медичного обслуговування учасників АТО. За останні два роки по медичну допомогу звернулися 2 685 осіб, з яких понад 370 колишніх військових перебували на стаціонарному лікуванні. Навесні цього року в Рубіжному відкрився Центр відновлювального лікування та реабілітації ветеранів війни, створений на базі Луганського обласного наркологічного диспансеру.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/307407>

119. **Гаврилов В. "Після марафону в США я побачив наших хлопців мотивованими, зарядженими позитивно, упевненими в майбутньому"** / Володимир Гаврилов ; записав Руслан Ткачук // Нар. армія. — 2018. — 6 верес. (№ 36). — С. 18. *Генерал-майор запасу, колишній військовий аташе в США Володимир Гаврилов розповідає про марш-кидок у Шотландії та відбір до української команди ветеранів бойових дій на Донбасі для участі в марафоні морської піхоти США. Він, зокрема, зазначив, що реабілітація поранених ветеранів через спорт дуже розвинута в країнах – членах НАТО. Партнери запрошують до участі в цих програмах українських військових.* Текст: <http://na.mil.gov.ua/files/pdf/5568-%2806-09-2018%29.pdf>

120. **Гришко Р. "Кримський титан" працює на українській сировині** / Руслан Гришко // Газета по-українськи. — 2018. — 18 верес. (№ 71). — С. 1, 5. *Подано інформацію, що 14 вересня окупанти оголосили режим надзвичайної ситуації у кримському місті Армянську і трьох довколишніх селах після шкідливих викидів на заводі "Кримський титан". Указано, що крім "Титану", припинив роботу Кримський содовий завод. Обидва належать українському олігарху Дмитрові Фірташу. Щоб уникнути тиску з боку російської влади, олігарх реєструє фірми-близнюки в Росії і сплачує всі податки в бюджет агресора, але Фірташ не скасовував українську реєстрацію і здійснює зовнішньоекономічну діяльність як український резидент. Зазначено, що завод "Кримський титан" із 2015-го не сплачує екологічного податку у бюджет села Преображенка, Чаплинського району на Херсонщині, де територіально розташований один із його відстійників.* Текст: https://gazeta.ua/articles/ukraine-newspaper/_krimskij-titan-pracyuye-na-ukrayinskij-sirovini/859522

121. **Донец С. Детям Донбасса нужно особое внимание** / Станислав Донец // Сегодня. — 2018. — 19 сент. (№ 169). — С. 4. *Подано інформацію щодо проведення у Маріуполі 17 вересня 2018 року круглого*

столу "Діти, що постраждали від війни. Актуальні напрями допомоги", організованого Маріупольським союзом молоді за участю представників місцевих органів влади, Фонду Ріната Ахметова, ОБСЄ та ООН. На засіданні відзначалось, що діти Донбасу потребують особливої уваги та підтримки. Наголошено, що Фонд Ріната Ахметова єдиний в Україні системно і масштабно більше чотирьох років допомагає у реабілітації дітей, що отримали важкі поранення, а також тим, які мають важкі хронічні захворювання. Надано тези виступів учасників круглого столу.

Текст: <https://www.segodnya.ua/regions/donetsk/doneck-v-rezhime-vyzhivaniya-lyudyam-ne-hvataet-deneg-na-odezhdu-i-myaso-1171901.html>

122. **Донец С. Донецк в режимі виживання** / Станіслав Донец // Сьогодні. — 2018. — 18 сент. (№ 168). — С. 4. *Йдеться про соціально-економічне становище на окупованих територіях Донецької та Луганської областей. Наведено дані соціологічного опитування, проведеного підконтрольним окупантам Донецьким інститутом економічних досліджень. Результати опитування свідчать про те, що заробітних плат та пенсій жителів Донецька вистачає тільки на їжу та комунальні послуги. За висновками соціологів "структура витрат населення несе у собі ознаки кризисності – у ній в основному переважають витрати на базові потреби: харчування. Це свідчення того, що більша частина опитуваних живе у "режимі виживання".* Текст:

<https://www.segodnya.ua/regions/donetsk/doneck-v-rezhime-vyzhivaniya-lyudyam-ne-hvataet-deneg-na-odezhdu-i-myaso-1171901.html>

123. **Задля збереження та посилення санкційного тиску проти РФ** // Голос України. — 2018. — 20 верес. (№ 176). — Електрон. ресурс. *Зазначено, що 18 вересня в парламенті за участі представників різних фракцій та груп, під головуванням Першого заступника Голови Верховної Ради України, представника України в гуманітарній підгрупі Тресторонньої контактної групи з мирного врегулювання ситуації на сході України (ТКГ) Ірини Геращенко відбулося засідання неформальної*

групи "Мінська платформа" за участі Спеціального представника Голови ОБСЄ в Україні та у ТКГ Мартіна Сайдіка. Учасники засідання обмінялись думками щодо можливості пролонгації Закону України "Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей". Спецпредставник Голови ОБСЄ в Україні та у ТКГ Мартін Сайдік зауважив, що 1 серпня цього року надіслав листа керівництву Верховної Ради України щодо важливості пролонгації зазначеного закону. Особливу увагу на зустрічі було присвячено наміру окупаційної адміністрації Російської Федерації на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях України провести незаконні вибори нелегітимних представницьких органів, оголошені бойовиками на листопад 2018 року. Також під час зустрічі було обговорено безпекову і гуманітарну ситуацію на Донбасі, проблему розмінування. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/307766>

124. **Зоріна Я.** У Сумах учасникам АТО виплачують по 350 тис. грн. на житло / Ярослава Зоріна // Нар. армія. — 2018. — 6 верес. (№ 36). — С. 19. *Йдеться про програму надання учасникам бойових дій на Донбасі матеріальної допомоги на придбання житла, що вперше в Україні запрацювала у Сумах. Порядок забезпечення житлом та механізм реалізації програми вироблений Сумською міською радою. Зазначено, що з осені 2018 року 60 сімей учасників АТО почнуть отримувати на рахунки по 350 тисяч гривень.* Текст: <http://na.mil.gov.ua/files/pdf/5568-%2806-09-2018%29.pdf>

125. **Коноваленко Д.** **Окупований Донбас:** правові проблеми внутрішньої міграції українців / Дмитро Коноваленко // Юрид. газета. — 2018. — 11 верес. (№ 37). — Електрон. ресурс. *Подано інформацію, що внаслідок окупації Криму і воєнного конфлікту на території Донецької та Луганської областей, за офіційними даними Міністерства соціальної політики, станом на 05.02.2018 р. на облік було взято 1 493 057 переселенців з Донбасу і Криму. У зв'язку з цим впродовж останніх років в*

Україні відбувається становлення законодавства у сфері внутрішнього переміщення осіб (ВПО), яке наразі охоплює достатньо широке коло правовідносин, пов'язаних з правами вимушено переміщених осіб. Підкреслено, що попри численні спроби держави вирішити питання щодо внутрішньої міграції на законодавчому рівні, відсутність системності та узгодженості роботи органів влади, що супроводжується організаційними й технічними недоліками, даються в знаки, що позначається на постійних утисках прав та свобод ВПО. Текст: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/okupovaniy-donbas-pravovi-problemi-vnutrishnoyi-migraciyi-ukrayinciv.html>

126. **Кучерява О. Олега Сенцова висунуто на здобуття Нобелівської премії миру** / Олександра Кучерява // *Голос України*. — 2018. — 20 верес. (№ 176). — Електрон. ресурс. *Йдеться про те, що народні депутати ухвалили постанову про Заяву Верховної Ради України до Норвезького Нобелівського комітету щодо висунення кандидатури українського політв'язня Олега Сенцова на здобуття Нобелівської премії миру. За відповідний проект постанови № 9040 проголосували 245 депутатів. Народний депутат Ганна Гопко зауважила, що впродовж усього строку утримання під вартою Олег Сенцов показує приклад героїчної мужності та ненасильницького спротиву проти держави-окупанта, а його основна вимога голодування – відпустити всіх громадян України, які незаконно утримуються Російською Федерацією за безпідставними та політично мотивованими звинуваченнями. Народний депутат України Олексій Гончаренко додав, що насправді Олег Сенцов сьогодні бореться за права людей у всьому світі.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/307738>

127. **Лиховид І. Загублені у війні : як новий закон допоможе розшукати зниклих безвісти під час бойових дій на Донбасі** / Інна Лиховид // *День*. — 2018. — 19 верес. (№ 168). — С. 10. *Йдеться про ухвалений Закон "Про правовий статус осіб, зниклих безвісти" (№ 5435),*

який з 2 липня цього року набув чинності. Зазначено що документ прописує статус зниклої безвісти особи на підставі заяви про такий факт або на підставі рішення суду. За такою особою зберігаються місце роботи та посада, а також середній заробіток, якщо людина виконувала певні державні завдання. Особам, які зникли безвісти під час проходження військової служби внаслідок збройного конфлікту або воєнних дій, надаються гарантії, передбачені законом "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/zagubleni-u-viyni>

128. **Макаренко В. Забыть ужасы войны** / Виктория Макаренко // КП в Украине. — 2018. — 6 – 13 сент. (№ 129/36). — С. 7. *Йдеться про проект благодійного Фонду Ріната Ахметова "Мирне літо – дітям Донбасу", завдяки якому 4000 дітей змогли відпочити й пройти психологічну реабілітацію у літніх таборах. Наведено дані Міністерства соціальної політики, за якими більше ніж 200 тисяч школярів живуть на підконтрольній Україні території Донецької та Луганської областей і тільки половина з них може оздоровитися за державними програмами.* Текст: <https://kp.ua/politics/617089-zabyt-uzhasy-voiny>

129. **Миколюк О. "Цивільна стратегія на час війни"** / Оксана Миколюк // День. — 2018. — 13 верес. (№ 164). — С. 10. *Викладено матеріали розмови віце-президенткою Асоціації політичних психологів України Іриною Губеладзе. Основна тема розмови – психологічна реабілітації військовослужбовців, які перебували в зоні проведення воєнних дій на Сході України, та захист від інформаційних атак в Інтернеті.*

130. **Мирний М. "Гуманітарна місія" : як в Україні шукатимуть людей, зниклих безвісти під час війни** / Микола Мирний // Дзеркало тижня. — 2018. — 15-21 верес. (№ 34). — С. 11. *Йдеться про те, що в Україні створять міжвідомчу координаційну комісію, яка шукатиме людей, зниклих безвісти під час війни, і працюватиме над соціальною допомогою їхнім рідним. Зазначено, що створити таку комісію зобов'язав*

ухвалений парламентом у липні цього року Закон "Про правовий статус осіб, зниклих безвісти". Текст: https://dt.ua/SOCIUM/gumanitarna-misiya-yak-v-ukrayini-shukatimut-lyudey-zniklih-bezvisti-pid-chas-viyni-288444_.html

131. **Недилько И. Каждый мужчина – воин. Убежден Виталий Назаренко** / И. Недилько // ДМК: Деятельность. Мнения. Комментарии (Днепр). — 2018. — 16 авг. (№ 33). — С. 9. *Подано інформацію про військовослужбовця – учасника антитерористичної операції на Сході України Віталія Назаренко, який у 2015 році повернувся додому після тяжкого поранення. Висвітлено його бойовий шлях.*

132. **Образцов М. Ляшко: "Переселенцы должны жить в тепле и безопасности"** / Максим Образцов // Сегодня. — 2018. — 17 сент. (№ 167). — С. 5. *Подано інформацію про зустріч лідера Радикальної партії, народного депутата України Олега Ляшка зі спеціальним представником Держдепартаменту США Куртом Волкером. Політики обговорили шляхи досягнення миру на Донбасі та способи захисту переселенців. Окрему увагу приділено проблемі розмінування територій Донбасу та законодавчому врегулюванню цього питання. Депутат наголосив, що фракція Радикальної партії наполягатиме на невідкладному ухваленні парламентом відповідного законопроекту.*

133. **Пасічник Ю. Верховна Рада висуває Сенцова на Нобелівську премію** / Юлія Пасічник // Газета по-українськи. — 2018. — 7 верес. (№ 68). — С. 1, 4. *Подано інформацію, що 100 тис. людей підписали петицію із закликом до президента США врятувати українського політв'язня 42-річного Олега Сенцова. Він голодує 117-й день у колонії "Белый медведь" у місті Лабитнангі Тюменської області Російської Федерації. Указано, що петицію створили 9 серпня 2018 року активісти з правозахисної групи "Євромайдан-СОС". Зазначено, що у Верховній Раді 4 вересня 2018 року зареєстрували постанову про висунення Олега Сенцова на здобуття Нобелівської премії миру. Текст:*

https://gazeta.ua/articles/politics-newspaper/_verhovna-rada-visuvaye-sencova-na-nobelivsku-premiyu/857703

134. **Пасічник Ю. У Криму окупанти влаштували екологічну катастрофу** / Юлія Пасічник // Газета по-українськи. — 2018. — 7 верес. (№ 68). — С. 1, 12. *Подано інформацію, що на півночі окупованого Росією Криму через викиди в атмосферу сірчистої кислоти із заводу "Кримський титан" евакуюють населення. Причиною викідів на комбінаті "Кримський титан" українська розвідка називає дії російської армії.*
Текст: https://gazeta.ua/articles/ukraine-newspaper/_u-krimu-okupanti-vashtuvali-ekologichnu-katastrofu/857724

135. **Переселенцям разрешили сменить место голосования** // Сегодня. — 2018. — 11 сент. (№ 163). — С. 2. *Йдеться про спрощення процедури для внутрішньо переміщених осіб зміни місця голосування на виборах Президента України, народних депутатів або для участі у всеукраїнському референдумі. Ці зміни внесено Центральною виборчою комісією у "Порядок тимчасової зміни місця голосування виборця без зміни його виборчої адреси".*

136. **Пирогова М. Увеличили состав ЦИК и расширили льготы** / Мария Пирогова // Сегодня. — 2018. — 19 сент. (№ 169). — С. 2. *Йдеться про законодавчу діяльність Верховної Ради України 18 вересня 2018 року. Парламентарії ухвалили законопроект про новий склад Центральної виборчої комісії. Також було прийнято низку пільг для переселенців, згідно з якими військових-переселенців та їх сім'ї забезпечать житлом або відповідною грошовою компенсацією. Цивільним переселенцям дозволять ставати на квартирний облік. Зазначено, що депутати ухвалили постанову щодо номінування політичного в'язня Кремля Олега Сенцова на Нобелівську премію миру.*
Текст: <https://www.pressreader.com/ukraine/segodnya-kyiv/20180919/281535111901532>

137. **Полтавець А. Стратегія NRC – допомагати людям – незмінна вже 4 роки** / Анастасія Полтавець // Луганщина.ua. — 2018. — 22 серп. — С. 9. *Подано інформацію про місію в Україні Норвезької ради у справах біженців (NRC), яка розпочала свою роботу 2014 року з відкриття польового офісу в Сєвєродонецьку. Зазначено, що стратегія організації була і залишається незмінною – задоволення потреб внутрішньо переміщених осіб і постраждалого від конфлікту населення, особливо вздовж лінії розмежування: як підконтрольної, так і непідконтрольної частині області.*

138. **Прокопенко О. Каністерапія: незрозумілий термін чи порятунок із психологічної прірви** / Ольга Прокопенко // Нар. армія. — 2018. — 13 верес. (№ 37). — С. 20. *Висвітлено діяльність канадсько-українського проекту "Друг героя", що працює в Україні четвертий рік поспіль і допомагає бійцям-учасникам збройного конфлікту на Донбасі впоратися з психологічними проблемами, спілкуючись зі спеціально навченими собаками. Метод реабілітації за допомогою собак – каністерапію – запропонували канадці, коли з війни на Сході України почали повертатися перші поранені демобілізовані бійці. Виникла потреба в психологічній реабілітації також і членів їхніх сімей. Психологи, аналізуючи стан бійців до відвідувань занять із каністерапії і після, зауважують, що у ветеранів з'являється відчуття впевненості, безпеки, захищеності.* Текст: <http://na.mil.gov.ua/files/pdf/5569-%2813-09-2018%29.pdf>

139. **Тищенко Г. Если завтра не в бой. Как налаживали реабилитацию ветеранов на Луганщине** / Галина Тищенко // Луганщина.ua. — 2018. — 22 серп. — С. 8. *Висвітлено інформацію про роботу в Луганській області Центру відновлювального лікування та реабілітації учасників бойових дій та ветеранів війни на Сході України в зоні проведення воєнних дій.*

140. **Требор И. Будущее мин на Донбассе** / Илья Требор, Станислав Донец // Сегодня. — 2018. — 11 сент. (№ 163). — С. 6. *Висвітлено проблеми, пов'язані із розмінуванням територій Донбасу. Зазначено, що Верховна Рада планує розглянути відповідний законопроект у перших тижнях роботи дев'ятої сесії. Наведено коментарі народних депутатів України: Першого заступника Голови Верховної Ради Ірини Геращенко та глави постійної делегації України у парламентській асамблеї НАТО Ірини Фріз про причини відкликання двох законопроектів щодо протимінної діяльності, ініційованих депутатами та урядом у 2016 році. Також Ірина Фріз зазначила, що новий законопроект планується зареєструвати на сесійному тижні, що почнеться 18 вересня. Документ передбачає залучення приватних та закордонних компаній до розмінування українських територій, оскільки військові сапери та сапери від Державної служби надзвичайних ситуацій не в змозі охопити обсяг з розмінування, який є зараз. Народний депутат України, секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони Іван Вінник розповів, що згідно із законопроектом, мають з'явитися два органи: один відповідатиме за організацію тендера, а другий – висуватиме умови й прийматиме роботу. Ірина Геращенко зауважила, що наразі у районі операції Об'єднаних сил розмінування займаються 39 груп (164 людини) і "з такою кількістю спеціалістів робота триватиме роки".*

141. **У Криму оголосили режим надзвичайної ситуації** // Газета по-українськи. — 2018. — 14 верес. (№ 70). — Електрон. ресурс. *Подано інформацію, що в окупованому кримському місті Армянську ввели режим надзвичайної ситуації після шкідливих викидів на заводі "Кримський титан". Зазначено, що рішення прийняв підконтрольний Кремлю начальник управління цивільного захисту головного управління МНС Росії в Криму Олексій Фрідман. Текст: https://gazeta.ua/articles/krym/_u-krimu-ogolosili-rezhim-nadzvichajnoyi-situaciyi/859195*

142. **Уретій О. Кооператив атовців власними силами звів десятиповерхівку** / Оксана Уретій // Нар. армія. — 2018. — 6 верес. (№ 36). — С. 19. *Висвітлено діяльність житомирської громадської організації (ГО) Житлово-будівельний кооператив "Атошник", заснованої у 2016 році учасниками бойових дій на Донбасі. Організація бере активну участь у волонтерському та ветеранському рухах, займається вирішенням житлових питань для учасників АТО. Йдеться про унікальний для України проект, що впроваджується ГО "Атошник": інвестування учасниками АТО будівлі власного багатопверхового будинку. Зазначено, що 17 атовців стали першими інвесторами будинку.* Текст: <http://na.mil.gov.ua/files/pdf/5568-%2806-09-2018%29.pdf>

143. **ЦВК спростила порядок голосування на виборах Президента для громадян, які проживають на тимчасово окупованих територіях** // Голос України. — 2018. — 14 верес. (№ 172). — Електрон. ресурс. *Йдеться про те, що Центральна виборча комісія спростила процедуру тимчасової зміни місця голосування виборця, що в свою чергу дозволить мешканцям з окупованих регіонів Сходу України голосувати на виборах Президента. Для волевиявлення потрібні лише паспорт і заява. Останню мешканці з окупованих територій можуть написати в представництві Державного реєстру виборців України, де хочуть голосувати. Відповідно до цих змін, як повідомляє відділ взаємодії із засобами масової інформації секретаріату Центральної виборчої комісії, виборці, виборча адреса яких – на тимчасово окупованих територіях районів, міст, селищ і сіл, їх частин у Донецькій та Луганській областях, межі та перелік яких визначаються Президентом України у порядку, передбаченому Законом України "Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях", можуть не додавати до заяви документи, які підтверджують необхідність тимчасової зміни місця їх голосування.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/307500>

144. **Шевчук Ю. Періодична преса на території Донбасу має розповсюджуватися за пільговими тарифами** / Юліана Шевчук // *Голос України*. — 2018. — 19 верес. (№ 175). — Електрон. ресурс. *Йдеться про ранкове засідання Верховної Ради України 18 вересня, на якому в другому читанні та в цілому з техніко-юридичними правками схвалено проект закону про внесення зміни до Закону України "Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів" (щодо протидії ворожій пропаганді та покращення інформаційного забезпечення громадян України, постраждалих внаслідок воєнних дій, місцем проживання яких є територія Донецької та Луганської областей, де органи державної влади України здійснюють свої повноваження) (№ 8114). За словами голови Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики Вікторії Сюмар (фракція "Народний фронт"), закон розроблено з метою інформаційної безпеки – не підвищувати тарифи "Укрпошти" на доставку друкованих періодичних видань на підконтрольних Україні територіях Донбасу. Згідно із законопроектом, доставка друкованих періодичних видань на території Донецької та Луганської областей відбуватиметься за пільговими цінами. На території цих областей, де органи державної влади здійснюють свої повноваження, встановлюються окремі тарифи на приймання та доставку вітчизняних періодичних друкованих видань за передплатою. Також підтримано в другому читанні та в цілому проект закону (№ 3815-д) про внесення змін до деяких законів України щодо посилення соціального захисту окремих категорій осіб із числа жертв нацистських переслідувань та політичних репресій. Схвалено два законопроекти, спрямовані на посилення соціального захисту військовослужбовців та вимушених переселенців: "Про внесення змін до Закону України "Про житловий фонд соціального призначення" щодо умов забезпечення соціальним житлом внутрішньо переміщених осіб" (№ 7304) та "Про внесення зміни до статті 12 Закону України "Про соціальний і правовий*

захист військовослужбовців та членів їх сімей” (№ 8394). Голова Верховної Ради України Андрій Парубій запропонував власне бачення вирішення питання із оновлення складу ЦВК. Він повідомив, що зареєстрував у парламенті проект закону про внесення змін до статті 6 Закону України ”Про Центральну виборчу комісію”, який передбачає збільшення чисельності членів ЦВК з 15 до 17. Народні депутати висловили свої міркування щодо цього законопроекту, і зрештою законопроект ухвалено. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/307704>

Міжнародний досвід вирішення конфлікту

Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

145. **Ірландська республіканська армія : стратегія і тактика** / за ред. Олега Фешовця. — Львів : Астролябія, 2018. — 159 с. : іл. — (Бібліотека командира). — **Шифр зберігання в Бібліотеці: A788598**. Книга є коментованою збіркою документів Ірландської республіканської армії, що за різних обставин стали доступними для громадськості й увійшли в історію під умовною назвою ”Зелена книга”. Створені для вишколу рекрутів, ці документи розкривають політико-економічні цілі ІРА, її бойову історію та організаційну структуру, стратегію і тактику боротьби, питання оснащення й озброєння, безпеки, а також морально-психологічної підготовки добровольців. Текст: http://astrolabium.com.ua/irlandska_respublikanska_armija_strategija_i_taktyka-oleh_feschowetz.html

146. **Михасюк І. Р.. Міжнародні економічні відносини в сучасних міждержавних воєнних конфліктах** : підручник / Іван Михасюк, Ростислав Михайлишин ; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. — Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2017. — 312 с. — **Шифр зберігання в Бібліотеці: B357122**. Розглянуто сучасні міжнародні економічні відносини у контексті глобальної і регіональної економіки, торгівлі, розвитку міжнародних валютно-фінансових відносин,

державного регулювання економіки країни, її конкурентоздатності в умовах глобальної кризи, необхідності участі України в НАТО в умовах наведеної Російською Федерацією війни.

Статті з періодичних видань

147. **Лейка Г. Російський "Схід-2018" – війна з усім світом** / Гнат Лейка // Нар. армія. — 2018. — 13 верес. (№ 37). — С. 15. *Йдеться про розпочаті 11 вересня 2018 року на Сході Російської Федерації (РФ) найбільші з часів холодної війни російські військові навчання "Схід-2018", що триватимуть до 17 вересня. У них беруть участь майже 300 тис. російських військових, понад тисячу літаків, Тихоокеанський і Північний флоти, повітряно-десантні війська. Загалом у маневрах задіяно 36 тис. одиниць бойової техніки. Також долучені підрозділи збройних сил Китаю та Монголії. На думку експертів, є всі підстави вважати, що "Москва відпрацьовує сценарій глобальної війни поряд з іншими дрібними сценаріями, які можуть у нього інтегруватися".* Текст: <http://na.mil.gov.ua/files/pdf/5569-%2813-09-2018%29.pdf>

148. **Лейка Г. США застосовують "пекельні санкції" проти Росії** / Гнат Лейка // Нар. армія. — 2018. — 6 верес. (№ 36). — С. 16. *Розглянуто обмеження, висунуті Сполученими штатами Америки проти Російської Федерації у серпні 2018 року у відповідь на торгівлю з Північною Кореєю та інцидент у Британському Солсбері. Санкції США проти Росії діятимуть доти, доки не зміниться поведінка Росії у світі. Зазначено, що загалом у Конгресі США обговорюється два пакети поправок щодо нових санкцій проти Москви*

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого.**

Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко

21 вересня 2018 р.